

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۸/۱۹

شماره چاپ ۱۱۵۱

شماره ثبت ۴۹۰

یک فوریتی

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: امور داخلی کشور و شوراها

فرعی: فرهنگی - قضائی و حقوقی

سوابق قانونی به دلیل حجیم بودن، جداگانه چاپ می‌شود.

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای 121 نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

بی شک انتخابات مجلس شورای اسلامی را می توان از مهمترین انتخابات در نظام جمهوری اسلامی ایران برشمرد. علی رغم اینکه مجلس شورای اسلامی قوانین متعددی در زمینه برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی منعقد نموده ولی در دو دهه اخیر با اصلاحات بیشماری مواجه شده است که این مهم نشان از این دارد که قانون مربوط می تواند دارای ایراداتی باشد و اصلاح آن می تواند زمینه حضور مردم در عرصه انتخابات را پررنگ تر نماید از طرفی استانی شدن انتخابات نیز دغدغه بسیاری از مسئولان نظام می باشد که این طرح در قالب یک فوریتی به جهت اصلاح این مهم به شرح زیر تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود:

کاتب - دلخوش اباتری - درازهی - سلحشوری - محمد اسماعیل سعیدی -
سیاوشی شاه عنایتی - سیده فاطمه ذوالقدر - فریدون احمدی - محمد عزیزی -
لاهورتی - خسته بند - تاج گردون - جعفرپور - بیرانوندی - علی قربانی -

سید احسان قاضی زادہ ہاشمی - علی محمد مرادی - قمی - زاہدی -
 فلاحی - علی نجفی - کیانپور - حیدری - عبدالہی - محمد کاظمی -
 برزگر کلشانی - لطفی - فلاح پیشہ - احمدی لاشکی - میرزایی نیکو -
 تجری - سلیمانی - محمودی شاہ نشین - گلمرادی - خجستہ -
 سعیدی مبارکہ - شریفی - زرآبادی - شیخ - بختیار گلپایگانی -
 سلام امینی - کولیوند - مفتاح - بدری - صفاری نطنزی - کرد - خادمی -
 حسینی کیا - علیرضا سلیمی - بیگدلی - بنایی - حسن پوریگلری -
 محمدی (قزوین) - محبوب - محمودزادہ - صفری - علی اکبر کریمی -
 گرمابی - فرشادان - پژمانفر - امیرآبادی فراہانی - شاعری - عابدی -
 عبدالکریم حسین زادہ - کوچکی نژادارم ساداتی - امینی فرد -
 یارمحمدی - دھقانی نقندر - ایران نژاد - پورابراہیمی داورانی -
 افتخاری - بنیادی - بیگلری - ہمتی - سیدمصطفی ذوالقدر - کاظم زادہ -
 مصری - سیدمحسن علوی - آزادی خواہ - رضایی کوچی -
 جلال میرزایی - مختار - مقدسی - بادامچی - حسن نژاد - موسوی لارگانی -
 کعبی - شریعت نژاد - رضیان - قوامی - احمد مرادی - کرم پورحقیقی -
 ملکشاہی - پارسایی - الہ قلی زادہ - ناصر نژاد - کاظم نسب -
 جلیلی شیشوانی - اکبری (شیراز) - داداشی - کاظمی بابا حیدری - ساعدی -
 اسمعیلی - ہاشمی پور - امیرحسن خانی - میرزادہ - اعزازی ملکی - علیزادہ -
 فتحی - کوهکن - ادیانی - خدری - حاتمیان - برومندی - زارع - مرہ صدق -

مسعود گودرزی - مسعود رضایی - نعمتی - سیداحسن علوی -
موسوی پیوکی

عنوان طرح:

اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

ماده 1- دو ماده ذیل ماده (7) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب 1387/9/7 با اصلاحات و الحاقات بعدی آن به عنوان مواد مکرر (1) و (2) الحاق می شود:

ماده 7 مکرر 1- در انتخابات مجلس شورای اسلامی، محدوده جغرافیایی هر استان به عنوان حوزه استانی انتخابات محسوب می شود.

تبصره- تعداد نمایندگان هر حوزه استانی معادل تعداد نمایندگان حوزه های انتخابیه موجود در استان است که مستند به قانون تعیین محدوده حوزه های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی مصوب 1366/1/30 و اصلاحیه های بعدی آن تعیین شده است.

ماده 7 مکرر 2- هر یک از داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی باید منحصراً برای یکی از حوزه های انتخابیه موجود در استان ثبت نام کند. ثبت نام در بیش از یک حوزه انتخابیه، موجب لغو ثبت نام و محرومیت از داوطلبی نمایندگی آن دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی می شود.

ماده 2- دو تبصره به شرح زیر به ماده (28) قانون الحاق می شود:

تبصره 1- هر داوطلب نمایندگی باید متولد محدوده جغرافیایی حوزه انتخابیه محل ثبت نام بوده یا سابقه حداقل پنج سال سکونت در آن محدوده و یا سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی در آن حوزه را داشته باشد.

تبصره 2- تغییر حوزه انتخابیه ناشی از اجرای قانون تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی مصوب 1382/10/24 باید با رعایت شروط این ماده انجام گیرد.

ماده 3- یک ماده به عنوان ماده مکرر ذیل ماده (10) قانون الحاق می شود:

ماده 10 مکرر- رأی دهندگان در هر استان می توانند برای هر یک از حوزه های انتخابیه موجود در استان از بین نامزدهای مربوط به همان حوزه انتخابیه به میزان تعداد کرسی های موجود، نماینده یا نمایندگان مورد نظر خود را انتخاب نمایند.

ماده 4- ماده (8) قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 8- از هر حوزه انتخابیه موجود در استان نامزد یا نامزدهایی که حداقل بیست درصد (20%) آرای صحیح مأخوذه حوزه انتخابیه موضوع تبصره ذیل ماده (1) این قانون را کسب کرده و بالاترین رأی را در کل استان به دست آورده اند، نماینده یا نمایندگان استان از آن حوزه انتخابیه محسوب می شوند.

تبصره- در صورتی که حد نصاب در این ماده، برای یک یا چند کرسی به دست نیاید، نامزد یا نامزدهایی که بیشترین رأی را نسبت به سایر

نامزدهای آن حوزه انتخابیه در سطح استان کسب کرده باشند به عنوان نماینده یا نمایندگان استان از آن حوزه انتخابیه به مجلس راه می یابند.

ماده 5- ماده (9) قانون و تبصره های (1)، (3) و (4) آن حذف می شود.

ماده 6- یک ماده به شرح زیر به ذیل ماده (32) قانون الحاق می شود:

ماده 32 مکرر- به منظور تجمیع نتایج آرای حوزه های انتخابیه موجود در استان هیأتی به عنوان هیأت اجرائی استان در محل استانداری به ریاست استاندار و عضویت مدیرکل ثبت احوال استان، رئیس دادگستری استان و نمایندگان معتمدین محلی عضو هیأت های اجرائی مرکز حوزه های انتخابیه موجود در استان تشکیل می شود.

تبصره 1- جلسات این هیأت با اکثریت مطلق اعضاء رسمیت می یابد.

تبصره 2- معتمدین محلی عضو هیأت های اجرائی مرکز حوزه های انتخابیه موجود در استان حداکثر یک هفته قبل از روز رأی گیری از میان خود یک نفر را برای عضویت در هیأت اجرائی استان انتخاب و به این هیأت معرفی می کند.

تبصره 3- فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظفند بلافاصله پس از خاتمه رأی گیری و شمارش آراء، نتایج حاصله را با هیأت های نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده و طی صورت جلسه ای به هیأت اجرائی استان اعلام کنند.

تبصره 4- رئیس هیأت اجرائی استان مکلف است پس از تجمیع آراء، نتایج حاصله را با هیأت نظارت استان تطبیق داده و طی صورت جلسه ای

به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس از طریق رسانه‌های گروهی اعلام کند.

ماده 7- ماده (24) قانون حذف می‌شود.

ماده 8- ماده (56) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 56- تبلیغات و شیوه‌های تبلیغی منحصر به موارد مجاز مذکور در قانون بوده و مراجع اداری، انتظامی و قضائی موظف به برخورد با تبلیغات غیرمجاز هستند. مدت فعالیت تبلیغات انتخاباتی برای نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی پانزده روز قبل از روز اخذ رأی آغاز و تا بیست و چهار ساعت قبل از اخذ رأی ادامه دارد.

هیأت‌رئیه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس

شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130 - £ قبلاً تقدیم نشده است.

- £ قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در £ مجلس / £ کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

£ با تغییر اساسی
£ با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

£ پیش از انقضاء شش ماه
£ بدون تغییر اساسی

£ با انقضاء شش ماه
£ با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

£ مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

£ نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

£ رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی £ رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

£ رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127-

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) £ دارد.
£ ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص £ دارد.
£ ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه £ دارد.
£ ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان £ دارد.
£ ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای £ یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان £ ماده واحده مواجه با ایراد £ نمی‌باشد.
£ بیش از یک موضوع £ مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت £ ندارد.

£ دارد، اصل/ اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت £ ندارد.

£ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب - ماده ۱۴۰ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی £ شده است.

£ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج - ماده ۱۸۱ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب £ نمی‌شود و نیاز به ^۲ رأی نمایندگان £ ندارد.
_۳ می‌شود £ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵ - طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت £ ندارد.
£ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1 - دلایل توجیهی متناسب با مفاد طرح، ارائه نشده و ضرورت تقدیم آن با قید یک فوریت تبیین نگردیده است.
- 2 - استفاده از ماده مکرر خلاف اصول نگارش متون قانونی است و باید حتی المقدور از آن اجتناب کرد لذا پیشنهاد می گردد مواد مکرر ذیل مواد (1)، (3) و (6) طرح به عنوان بند ذیل مواد مرتبط قانون قرار گیرد.
- 3 - ماده (28) قانون که در ماده (2) طرح دو تبصره به آن الحاق می شود دارای چهار تبصره است و لذا شماره گذاری تبصره های الحاقی صحیح نمی باشد.
- 4 - مفاد تبصره الحاقی ذیل ماده (2) طرح می تواند در قالب الحاق یک بند به ماده (29) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی تنظیم گردد.
- 5 - با توجه به اینکه ماده (8) قانون (موضوع ماده (4) طرح) دارای پنج تبصره معتبر است و احکام مهمی در آنها پیش بینی شده است لذا لازم است در ماده (4) صریحاً نسبت به ابقاء یا عدم ابقاء آن تبصره ها حکمی بیاید.
- 6 - با توجه به نظرات متعدد شورای نگهبان در مورد طرح های مشابه از جمله نظریه شماره 94/102/187 مورخ 1394/4/21 ماده (4) طرح به دلیل بروز و ازدیاد اختلافات محلی، قومی، قبیله ای و مذهبی و از بین رفتن توسعه و تحکیم برادری اسلامی و تعاون عمومی، خلاف موازین شرع و مغایر بند پانزدهم (15) اصل سوم (3) قانون اساسی می باشد. همچنین برگزاری انتخابات به نحو مذکور موجب کاهش مشارکت مردمی است لذا مغایر بند (8) اصل سوم (3) قانون اساسی می باشد.
- 7 - با توجه به اینکه ماده (9) قانون (موضوع ماده (5) طرح) دارای هشت تبصره است بنابراین حذف متن خود ماده و سه تبصره آن در ماده (5) طرح محل اشکال است و امر تنقیح قوانین را با مشکل مواجه می کند.
- 8 - لازم است ماده (8) طرح به شکل زیر مطرح گردد:
ماده 8 - در ماده (56) قانون، کلمه «هشت» به «پانزده» اصلاح می گردد.
- 9 - با توجه به نظریه شماره 94/102/187 مورخ 1394/4/21 شورای نگهبان اجرای طرح نیز به دلیل افزایش هزینه های عمومی مغایر اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی است.
- 10 - طرح استانی شدن حوزه های انتخابیه انتخابات مجلس شورای اسلامی به شماره ثبت 20 به عنوان اعاده شده شورای نگهبان در حال حاضر در دستور کار کمیسیون شوراها است. پیشنهاد می شود به منظور تسریع در تصویب از طریق آن طرح اقدام شود.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- درخصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض £ وجود ندارد.
❖ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- درخصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط £ وجود ندارد.
❖ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع £ لازم است.
❖ لازم نیست.

تعداد دو برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

- 1- از آنجایی که اجرای این طرح هزینه‌های عمومی را افزایش می‌دهد و طریق جبران آن نیز ذکر نشده است مغایر با اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی است.
- 2- تجویز انتخابات به صورت یک مرحله‌ای به شرح ماده (4) طرح، مغایر با بند (2) سیاست‌های کلی انتخابات است که انتخابات را دو مرحله‌ای دانسته است.
- 3- با توجه به ضرورت تطبیق مجموعه قوانین انتخابات با سیاست‌های کلی انتخابات که هم اکنون در دولت مراحل نهائی خود را طی می‌کند و همچنین مستند به بند (14) سیاست‌های کلی انتخابات که بر تغییر ندادن آن برای مدت معینی به تأکید دارد و مغایرت با اسناد بالادستی قانونگذاری در این مورد ضرورت ندارد.
- 4- مطابق بند (14) سیاست‌های کلی انتخابات تغییر قوانین انتخاباتی نیاز به حداقل دوسوم رأی نمایندگان مجلس شورای اسلامی دارد که رعایت آن الزامی است.
- 5- ماده (7 مکرر 2) موضوع ماده (1) طرح، مشابه تبصره (2) ماده (9) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی می‌باشد که این تبصره باید تعیین تکلیف شود.
- 6- درخصوص فوریت طرح، در مقدمه توجیهی دلیلی ذکر نشده است.
- 7- با توجه به اینکه ماده (28) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی دارای سه تبصره می‌باشد بنابراین در صورت الحاق دو تبصره به شرح ماده (2) طرح ضروری است که شماره تبصره‌ها اصلاح شود.
- 8- با توجه به اینکه ماده (8) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی دارای پنج تبصره می‌باشد، بنابراین باید در ماده (4) طرح تبصره‌های مذکور تعیین تکلیف شود.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1378/9/7	7-8-9-10-24 28-31-32-56
2	قانون تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی	1382/10/24	ماده واحد
3	قانون تعیین محدوده حوزه‌های انتخاباتی مجلس شورای اسلامی با اصلاحات بعدی	1366/1/30	کل مواد
4	سیاستهای کلی انتخابات	1395/7/24	بندهای 2 و 14